

Oslo, 21.06.13

Til alle RHF/HF

Pasientsikkerhetskampanjen *I trygge hender*, inviterer til deltakelse i nasjonalt læringsnettverk for innsatsområdet *Forebygging av overdosedødsfall etter utskrivning fra institusjon*

Pasientsikkerhetskampanjen, i samarbeid med Helse Nord RHF, inviterer til deltakelse i et nasjonalt læringsnettverk for *forebygging av overdosedødsfall etter utskrivning fra institusjon*.

De tre samlingene i læringsnettverket holdes i Tromsø. Den første finner sted 25. - 26. september 2013. De to øvrige samlingene er dagssamlinger henholdsvis 11. desember 2013 og 27. mars 2014.

Hvorfor delta?

I 2011 var det 262 overdosedødsfall i Norge, hvorav 77 prosent var menn og 23 prosent var kvinner. Hvis det gjennomsnittlig er 10 pårørende til hver som er omkommet, betyr det at over 2600 pårørende er rammet – de har mistet barn, søsken og foreldre.

Mange overdosedødsfall skjer i forbindelse med utskrivelse fra institusjon, eller som følge av avbrudd i behandlingen. Forskning tyder på at risikoen for å dø av overdose de fire første ukene etter behandling er 16 ganger større enn ellers. For å hindre overdosedødsfall er det derfor ekstra viktig med god oppfølging etter endt behandling.

Pasientsikkerhetskampanjen er en nasjonal dugnad for å forebygge overdosedødsfall etter utskrivning fra institusjon.

Hvem deltar?

Tiltakspakken er relevant for alle som arbeider med ruspasienter i spesialisthelsetjenesten, her under ansatte i tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelproblemer (TSB) og Distriktspsykiatriske senter (DPS)

Det forutsettes at helseforetak som ønsker å delta på læringsnettverket, deltar med et **tverrfaglig team på tre til fem personer**. Det anbefales at teamet settes sammen av personell som til daglig jobber sammen og med de samme pasientene. Teamet bør bestå av lege, psykolog, sykepleier og ansatt med annen helse- og sosialfaglig kunnskap.

For å sikre forankring og støtte i foretaket forventes enhetsledelse / klinikkjefer å delta på dag én av første samling. Direktøren eller annen representant fra foretaksledelsen forventes å delta på siste samling for sikre full spredning i helseforetaket. Lokal kampanjeleder bør delta og støtte teamene mellom samlingene.

Hva innebærer det å delta?

Et læringsnettverk består av tre samlinger og to telefonkonferanser spredt over ni måneder. Samme team deltar hver gang, og jobber målrettet med tiltakene og målingene mellom samlingene. På siste

samling planlegger teamene, i samarbeid med lokal ledelse, hvordan tiltakene bør spres til hele organisasjonen.

Erfaringer fra prosjekter av denne typen viser at et godt resultat er avhengig av at ledelsen i virksomheten engasjerer seg i gjennomføringen av prosjektet, blant annet ved å støtte opp om teamet som skal drive prosessen lokalt. Teamet må få avsatt tid til å planlegge, innføre og følge opp tiltakene som besluttes å settes i gang lokalt.

Læringsnettverkene er basert på "gjennombruddsmodellen", som har vært brukt av Legeforeningen i mange år. Læringsnettverket er søkt godkjent som tellende kurstimer hos Norsk sykepleierforbund og Norsk psykologforening.

Praktisk informasjon

Praktisk informasjon oppdateres fortløpende på kampanjens hjemmesider www.pasientsikkerhetskampanjen.no

Påmelding skjer elektronisk via et [elektronisk påmeldingsskjema](#). Frist for påmelding er onsdag 18. september 2013. Påmeldingen er bindende.

Deltakeravgift

Det beregnes ikke deltakeravgift for deltakere i helseforetak.

Bestilling av reise og overnatting

Alle deltakerne bestiller og betaler reise og overnatting selv.

Arrangementskomitéen har reservert et antall rom på konferansehotellet frem til 28. august 2013. Etter denne dato kan vi ikke garantere ledig rom på konferansehotellet. Overnatting bestilles direkte hos hotellet på tromso@scandichotels.com, telefon 77 75 50 99. Bestillingskode HEL240913_001.

Pris overnatting i enkeltrom m/frokost på Scandic Hotel Tromsø: kr 800,- pr. natt.

Manglende oppmøte etter påmelding

Det gjøres oppmerksom på at påløpte utgifter blir fakturert deltakeren i etterkant ved manglende oppmøte.

Med vennlig hilsen

Sekretariatet for Pasientsikkerhetskampanjen, *I trygge hender*

Vedlegg

1. Program for læringsnettverket 25. – 26. september 2013
2. Om kampanjen
3. Hva er et læringsnettverk?

**Program for læringsnettverk for Forebygging av overdose etter
utskrivning fra institusjon**

25. – 26. september, Tromsø

Dag 1

Ordstyrer: Marie Brudvik, Pasientsikkerhetskampanjen, Kunnskapssenteret

- Kl. 09:45 Registrering og kaffe
- Kl. 10.15 Velkommen
Ved Helse Nord RHF
- Kl. 10.35 Pasientsikkerhetskampanjen og læringsnettverk
Ved Anne-Grete Skjellanger, sekretariatsleder for pasientsikkerhetskampanjen
- Kl. 10.50 Kunnskapsgrunnlag for forebygging av overdosedødsfall
Foredragsholder kommer
- Kl. 11.20 Presentasjon av tiltakspakke og målinger
Ved Marie Brudvik, prosjektleder Pasientsikkerhetskampanjen
- Kl 11.35 En kampanje for å redde liv
Ved John Storaas, leder Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)
- Kl. 11.55 Pause**
- Kl. 12.05 Erfaringer fra implementering av tiltakspakke og målinger
Ved pilotprosjektene fra
- *Bergensklinikkene*
  - *Universitetssykehuset i Nord – Norge HF*
  - *Oslo Universitetssykehus HF*
- Kl. 13.00 Lunsj**
- Kl. 14.15 Forbedring i klinisk praksis
Ved Gro Sævil Helljesen, prosessleder og regional kampanjeleder, Helse Sør-Øst RHF
- Kl. 14.55 Teamene setter mål for eget arbeid og diskuterer iverksetting
- Kl. 16.15 Oppsummering i plenum etter gruppearbeid
- Kl 17.00 Slutt
- Kl. 19.00 Felles festmiddag**

Dag 2

Ordstyrer: Marie Brudvik, Pasientsikkerhetskampanjen, Kunnskapssenteret

- Kl. 08.15   Hvordan registrere målinger i Extranet-databasen (kun for måleansvarlige)
Ved Roar Sørensen, seniorrådgiver Pasientsikkerhetskampanjen
- Kl. 09.00   Introduksjon til målinger. Hvilke målinger skal vi gjøre, og hvordan kan vi bruke dem?
Ved Roar Sørensen, seniorrådgiver Pasientsikkerhetskampanjen
- Kl. 10.00   Pause**
- Kl. 10.15   Teamene arbeider med eget prosjekt. Hva vil vi måle på, hvordan samle inn måledata, hvordan fremstille målingene
- Kl. 11.15   Pause**
- Kl. 11.30   Forbedringsteamet– hvordan komme godt i gang?
Ved Mette Fredheim, veileder pasientsikkerhetskampanjen og pilotledere
- Kl. 12.00   Lunsj**
- Kl. 13.00   Teamene vurderer teamsammensetning og utarbeider fremdriftsplan
- Hvem må vi ha involvert for å få dette til å virke i det daglige?
  - Hvordan vil vi som team møtes og arbeide fremover?
  - Fremdriftsplan utarbeides
- Kl. 14.00   Veien videre – hva forventes og viktige milepæler
Ved Anne-Grete Skjellanger, sekretariatsleder, Pasientsikkerhetskampanjen
- Kl 14.30   Avslutning og hjemreise

Vedlegg 2

Om kampanjen

I trygge hender er en treårig kampanje som skal redusere pasientskader og forbedre pasientsikkerheten i Norge. I trygge hender gjennomføres i spesialist- og primærhelsetjenesten i perioden 2011 - 2013, på oppdrag fra Helse- og omsorgsministeren. Kampanjen er besluttet videreført i et femårig program fra 2014- 2019.

Kampanjen har tre hovedmål:

- Redusere pasientskader
- Bygge varige strukturer for pasientsikkerhet
- Forbedre pasientsikkerhetskulturen i helsetjenesten

Innsatsområder

Kampanjens mål skal nås ved å innføre konkrete forbedringstiltak på utvalgte innsatsområder. Følgende innsatsområder er valgt ut:

- Trygg kirurgi, med særlig oppmerksomhet på infeksjoner
- Samstemming av legemiddellister
- Riktig legemiddelbruk i sykehjem/hjemmetjenesten
- Behandling av hjerneslag
- Forebygging av selvmord i akuttpsykiatriske døgnavdelinger
- Forebygging av overdosedødsfall etter utskrivning fra institusjon
- Forebygging av infeksjon ved sentralt venekateter
- Forebygging av fall
- Forebygging av urinveisinfeksjoner
- Forebygging av trykksår

Innsatsområdene er identifisert av norske fagmiljøer gjennom en bred gjennomgang og prioritering av eksisterende initiativ i helsetjenesten. Følgende kriterier har ligget til grunn for valg av innsatsområder: stort forbedringspotensial, tiltak som er dokumentert effektive og gode metoder for å evaluere effekt av tiltakene.

Måling av pasientskade

I hele kampanjeperioden kartlegges antall pasientskader ved norske helseforetak. Hensikten er å skape et grunnlag for forbedring over tid. Pasientskader måles gjennom strukturert journalgjennomgang ved bruk av metoden Global Trigger Tool (GTT).

Organisering av kampanjen

I trygge hender er et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. En bredt sammensatt styringsgruppe, ledet av helsedirektøren, har ansvaret for alle sentrale beslutninger i kampanjen. Kampanjen drives av et sekretariat i Nasjonal enhet for pasientsikkerhet ved Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Alle regionale og lokale helseforetak har kampanjeledere som bistår og veileder iverksettingen av kampanjen lokalt.

Vedlegg 3

Hva er et læringsnettverk?

Et læringsnettverk består av totalt tre samlinger, spredt over ni måneder. Deltakere på læringsnettverket vil introduseres til innsatsområdet, tiltakene, forbedringsverktøy og målemetoder.

I korte trekk er læringsnettverket et arbeidsseminar, med vekt på iverksetting av konkrete tiltak i egen organisasjon mellom samlingene. Samme team forplikter seg til å delta på alle samlingene, og til å iverksette tiltakene mellom samlingene. Kampanjesekretariatet har lagt opp til oppfølging blant annet gjennom telefonkonferanser, mellom samlingene.

Hensikten med læringsnettverket

- Virksomhetene kommer i gang med tiltakspakken for *forebygging av overdosedødsfall etter utskrivning fra institusjon*.
- Det legges vekt på å dele erfaringer fra pilotprosjektene gjennomført ved Bergensklinikkene, Universitetssykehuset i Nord – Norge HF og Oslo Universitetssykehus HF.
- Deltakere får innføring i nyttige metoder og verktøy for å iverksette forbedring lokalt der hvor de arbeider.
- Teamet blir en del av et nasjonalt nettverk mellom foretak og avdelinger for felles læring og erfaringsutveksling.

Første samling går over to dager (25. - 26. september). De to neste består av dagssamlinger i løpet av 2013 og 2014 (11. desember 2013 og 27. mars 2014).

Engasjement og forpliktelse fra ledelsen

For å sikre forankring og støtte i foretaket forventes enhetsledelse å delta på dag én av første samling. Direktøren eller annen representant fra foretaksledelsen forventes å delta på siste samling for sikre full spredning i helseforetaket. Lokal kampanjeleder og veileder(e) vil støtte arbeidet med å iverksette tiltak lokalt og følge opp teamene mellom samlingene.

Erfaringer fra prosjekter av denne typen viser at et godt resultat er avhengig av at ledelsen i virksomheten engasjerer seg i gjennomføringen av prosjektet, blant annet ved å støtte opp om teamet som skal drive prosessen lokalt. Teamet må få avsatt tid til å planlegge, innføre og følge opp tiltakene som besluttes å settes i gang lokalt.